

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házon kívül:
Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
Hat hóra . . . . . 2 frt 50 kr.
Három hóra . . . . . 1 frt 25 kr.
Előfizetési pénzek postátalvánnyal küldhetők.
Egyes számok 12 krajával kaphatók a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK

Négyházasos petit-sor egyezri közléséért 7 kr.
kétaszoriért 6 kr., többszoriért 5 kr. áron.
Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 krajacsk.
A nyilttérben:
minden négyházasos garmond sor díja 15 kr.
Velünk összeköttesben levő hirdető-irodák, elő-
fizetők, vagy a gyakori hirdetőik telomes díj
kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 37. sz.) küldendők.
Kéziratok vissza nem adódnak.
FELELŐS SZERKESZTŐ: HOHLÓ SÁNDOR

Megjelen: hetenként egyszer.
— vasárnap reggel. —

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat a kiadóhivatalba
(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.
A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

HIVATALOS KÖZLEMÉNY.

4752/1894. sz.
Hirdetmény.
Közhírré teszem, hogy a m. kir. váci 6. honvéd-huszárred részéről f. évi október hó 11-én Léván rendezési lóvásár tartatik, mely alkalommal az eladásra szánt 3 1/2 éves-től kezdve egész 7—8 éves korban levő és katonai czélra alkalmas lovak a fentemlített időben a lévai nagy vendéglő elé vezetendők.

Léván, 1894. szeptember 24.
Máriássy István,
polgármester.

Magyar Golgotha.

Emlékezzünk régiekről, a mi dicső őseinkről.
Mikor s hogyan tehetők ezt méltóbban, mint akkor, midőn az ő élet-történetük egy kiváló pontjának évfordulóját megünnepeljük? Valamint a Megváltó keresztifája tündökölni fog lelki szemünk előtt, míg egy keresztény él a világon, az aradi vesztőhely a magyar nemzet golgothája marad, míg egy ember lesz a földön, a ki magyarnak vallja magát.

Lélekben megállunk a bitófák alatt, a vértanuk elhaloványult arca glóriával ragyog felénk.

A szabadság ügyét az erőszak letiporhatja, de az el nem bukhatik soha: erre oktat bennünket október 6. E napon ünnepelte véres diadálát az abszolút uralom és 13 szabadsághős legyilkolásával akarta elrettenteni a magyar népet a szabadság szeretetétől, az alkotmány tiszteletétől. Szilárdan, rendületlenül nézett a tizenhárom hős a halál szemébe és szilárdan, rendületlenül ragaszkodott e nép az ijesztésre szánt kegyetlenség daczára a vértanuk eszméihez. És a zsarnokságnak is végre meg kellett hajolnia. Eljött számára is a világosi nap, le kellett raknia fegyvereit és most szelid diadalt ül a vértanuk eszméje, a magyar szabadság, a magyar alkotmány!

A gyász ünnepe október 6, de nem azé, mely porba sujt és lelkünket megtöri. A nemzet őserije nyilatkozik meg e napban, miként a márcziusi ünnepben, csak a nyilvánulás formája más. Ott az ellenállhatlan erő, mely százados előítéletekkel egyszerre szakít és egy napon új világot teremt, itt a lélek fenséges hatalma, mely az eszméért a halált is szívesen fogadja. Az a nemzet, melynek fiai így halnak a nemzeti szabadságért, nem halhat meg soha. A hősök sirja, a vértanuk emlékoszlopa nem a halált, hanem a nemzet örök életét hirdeti.

A nemzet örök életét, de csak addig, míg nem veszett ki a nemzetből a vértanuk szelleme. Hétköznapi a mi életünk, egyszerűek, egyformák napjaink. A haza nem követel ma tőlünk nagy áldozatokat, nem kéri életünket, csak munkánkat. De a hétköznapi életben is érvényesülhet a maga módja szerint a szabadsághősök szelleme. Csendesen, lassan, következetesen élhet az igaz polgár a szabadságeszméknek, hogy segítsen kiépíteni a polgári Magyarországot, melynek a dicső vértanuk rakták le alapkövét. Az elv, az eszme nem kéri tőlünk az életet, de ha kevesebbet kér, adjuk meg neki: így szolgáljuk ma a vértanuk szellemét. Apró előnyökért, anyagi haszonért ne fojtsuk lelkünkbe a meggyőződés szavát, kövessük hitünket, éljünk gondolatainknak és tegyünk igazat: így követhetjük ma az aradi hősök példáját.

Csak a ki így él a hétköznapijában, képes föllendülésre, bátor elhatározásra a veszedelem idején. Csak az apró lemondások, a kisebb áldozatok az igazság állandó szolgálata képesítenek a nagy lemondásra, minden áldozatra. Az ilyen életre, az ilyen munkára lelkesítsen minket október 6. Teljék meg lelkünk önzetlen szellemmel, emelkedjünk fel az anyagi gondolkodásból, tanuljunk a vértanuktól polgári szellemet, áldozatkészséget és elvszilárdságot!

Ha így hat reánk október 6-ika akkor a hősök nem haltak meg hiába, szellemük gyújt, lelkesít, tettekre hevit; lelkük feljár vezetni e népet és retgettetni a szabadság ellenségeit!

Néhány szó az irvaolvasás tanításáról.
— Irta: VÁRADY DEZSŐ. —

Előveszek tehát egy mozgatható „i” és egy „r” betűt. Az „r” betűt a bal kezemben tartom, persze a növendékek felé fordulva és a betűt feljűk fordítva, az „i” betűt a jobb kezembe veszem és azt mondom, hogy az „i”-t mindaddig mondják buzva, míg az „r”-t betűhöz nem ér s mikor oda ért, akkor hirtelen az „r” betűt mondják. A tanulók elkezdik mondani roppant komoly képpel: „i” . . . én pedig az „i”-vel az „r” betű felé haladok s mikor oda érek, akkor hirtelen mondják: „r”. — Rászedem őket egyszer-kétszer azzal, hogy nagyon lassan mozgatom az „i”-t az „r” felé, úgy, hogy belefáradnak az „i” huzásába, a szusz kifogy belőlük s kénytelenek az „r” betűt tudokolva előbb kimondani míg az „i” oda sem ért az „r”-hez. Ekkor felvilágosítom őket, hogy addig nem lett volna szabad az „r”-t mondani, míg az „i” oda nem ért. Ez által azt értem el, hogy mérsékeltém némelyek tüzes hirtelenségét. Azután leiratot velők (mindig vezénnyelve.) A nyomtatott mozgatható betűkkel hasonlóan cselekszem. Az ABC jűkből elolvastatom s leiratot, úgy a felolvasótábláról is. Megkérdelem tőlük: hány betűből áll, melyik az első, melyik a második betű.

A „ri” iratása és olvastatása valamivel nehezebb ugyan, de hasonló móddal ezen nehézségen is túl esnek.

Igy megy aztán tovább. Az első 5—6 betű tanulása legtöbb türelmet kíván. A fődolog, hogy huzva, nyujtva olvastassunk s szó közben a gyermek soha szünetet ne tartson egy pillanatig sem. Mikor 5—6 betűt tudnak, akkor más iskolába is iratot velők s diktálók nekik azon 5—6 betűvel szokat, melyeket ők vezénnyel nélkül irnak táblájukra, vagy irkájukba. Ha egy szót diktálók, utánmondatom s megkérdelem tőlük,

hogy melyik az első hang, melyik a második stb. A melyik az első hang, azt mindig legelől irjuk, a másodikat utána stb. Mikor leirták elolvastatom velők, néha visszajáról is.

Ime főbb vonásaiban előadtam azon módszert, melynek segítségével 17 évi tapasztalataim után arról győződtem meg, hogy az irva olvasás tanításánál a legsikeresebben lehet eljárni.

Ahány a tanító, annyi a fortély, melylyel mentül előbb célt akar elérni; de a legjobbnak bizonyult módszer mellett is, ha a tanító maga nem szorgalmas, nem iparkodó, ha tanítványával nem tudja megkedveltetni a tanítandókat, vagy azokat velők meguntatja, — sikere működésének nem lesz.

Azonban, ha jó módszere nincs a tanítónak, bár hogyan is utána lát iskolájának, — élete küzködés és bosszuság leend és működésének sikertelenségét helytelenül tanítványai nehézfűségében fogja keresni.

Helyes módszer tehát az akarat és szorgalom, — e kettő az, mely együtt véve csodát művel. Ha a tanév elején teljes tüzzel, lélekkel a munkához fogunk, akkor a tanév második felében játszva tanítunk. De ha a tanév elején játszuk és csak az gondoljuk, hogy majd rá érünk, — akkor a tanév második felében kapkodnánk már, mint a vízbefelő a szalmaszálhoz, de már késő a dologkerüléshez szoktatott nebulóktól szorgalmat s előmenetelt várni, hanem csak a kitépett hajcsomók s a leszaggatott fülek bizonyítják a tanítónak szánandóan kínos, nyomorult vergődését, tehetetlen dühét.

Minden tanítvány nem fog tudni. Némelyeknek többször sem lehetne fejébe tölteni semmit. Többet kell foglalkoznunk a gyengébb tehetségűekkel, anélkül azonban, hogy az okosabbakat elhanyagolnánk.

Bizony sok fogást kell használnunk, míg a gyermekből Isten képére teremtett embert tudunk nevelni. Egyik fogás egyik, másik fogás másik gyermeknek oszthatja el, vagy ritkíthatja és világozhatja meg eméje sűrű, sötét ködét s teszi előtte értethetővé az írás, olvasás nemes mesterségét, melynek segítségével majdan annál inkább

T A R C Z A.

Október Hatodikára.

Mondják, hogy irjunk dalt azokról,
Kiknek gyásznapja közeleg,
Csapjunk reklámot nagy nevéknék,
Hogy a nép ünnepelje meg.
Nevetség! Hisz a magyar nép
Magát a sást nem látja már,
S mi ránk hallgatna verebekre?
Próbálnunk magában is kár.

Oh, nemzetem! Hisz te látod őket
Biborfény közt, mint hősöket,
S mint hadteremtő arkangyalok
Mennyből most ránk tekintenek.
Nézz hát fel a hős mártyrokra
A dicsőség éjbe . . .
Legyen, legyen az ő napjuk ma,
Egész országnak ünnepe!

Virágzapot, könyharmatot hát
Utunkra edes szépeink;
Öröm lobogjon szívben, arcon,
Mint ha menyeköz volna mind,
Fiúk! Kokárdát föl a mellre!
Czigány zendüljön most, a vig
Aranyedűt a szűz pohárba!
Igyunk ő érték hajnalig!

De nem! Félre a mézitalal,
Üröm-poháral nem való!
Mit ér a dal s poháreség ott,
Hoi a kard hangja volna jó?
És az a virág hamar hervad . . .
Hiszen mártysíron fakadt,
S hej! Hamis az az öröm könyje,
Hiszen fájó szívből szakad.

S i r o n, mely boszút kér az égtől,
Szívűl, mely „jobb korért” eped . . .
Keserű köny csordítaná ki
A színg töltött serleget.
Nem így, nem így szeretők látni
A nagyokat ünnepleni!
Szilaj, szép álmot ragad messze
A multba, mely oly isteni.

* * *
Vándorszél sir-ri kün az utcán,
Miként ha lán-zot tepne szét,
Mint ha tűznyelvek, „föhász” szállna
A levegőben száaszét . . .
Hejh! Nemzetünk! Ha sugni tudnánk,
Hogy máshol meg ne értenék:
Be tudnánk olyat sugni mostan,
Hogy m e n n y d ö r g e s n e k illenék . . .

Négy nap Olympiában.

Szeptember 24 én a kora reggeli vonattal indultunk Léváról, számra harminczegyen és pedig a nemzeti kultúra 28 jövendő bajnoka, koszosus tornatanáruk, mint vezénylő; vitéz magam mint manípulans és egyik előlmes kollégánk, mint — impressario. A fiuknak kiadtuk az ukázt, hogy menetközben a vonatról le — és fölszállani tilos, így tehát baj nélkül értünk Párkány-Nánára. Több mint 3 órai időnk lévén, bementünk Párkányba, megnéztük az épülő hidat, azt ugyan nem értettük meg, hogy lehet egy hidoszlopot felülről lefelé építeni, de így annál nagyobb volt álmétkodásunk. Pro forma megebédeltünk, délben felültünk a személyvonatra, mely a lévainál érezhetőbb sebességgel röpitett a Kraxelhuberek városa felé.

Délután fél négykor „robogott” be vonatunk a pozsonyi indóházba. Amint az első két sipka láthatóvá lön a vagon ablakában, harsogó éljen zugott fel a perronról. Bizony úgy fogadtak bennünket, hogy mi szerény mivoltunkban álmódni nem mertünk volna róla. A perronon vártak az evang. lyceum tanárai a rendezéssel megbízott növendékekkel; a pályaház előtt a lyceum és a gimnázium növendékei voltak felállítva és frenetikusan éljenzéssel fogadták a mi kis elfogult csapatunkat. Közrefogtak bennünket, úgy vonultunk végig a gyönyörű Stefánia uton kemény katonás léptekkel. Utközben már a mieink is belemelegedtek, élteték a pozsonyiakat. A Lyceumba mentünk, ott volt a főhadiszállás. Valóssággal elkapkodták a növendékeinket a vendégszerető pozsonyi fiuk. Tíz növendékünk a város vendégszeretete folytán kapott ellátást. Elrendezkedvén, a lyceumi igazgató ur szíves kalauzolásával, a lyceum körülményeit a városban. Mondhatom, azon körülötlet fogott el, hogy ha budapesti lakos nem lehetek, szeretnék pozsonyi polgár lenni. Bizonyos tekintetben Pozsony szebb és elegánsabb város Budapestnél. A mi fővárosunk egy szép, fényes, de mégis új világ város, egy századdal előbb még nyomorult fészek volt, de Pozsony már századok óta ilyen, mint most, ha oly mértékben emelkedett volna, mint Budapest, ma már az ország első városa lenne. Az utcák minden ódonosságuk mellett is rendezettek, telve elegáns üzletekkel; engem

meglepett ez a sűrű forgalma a járó-kelőknek, a mely csak a fővárosban észlelhető. Egy tekintetben azonban ezen szép ódon város meg sem közelítheti Lévát, — itt sokkal az aszfaltra fognak gondolni; ne tessék azzal nagyon büszkélkedni, mert hiszen a két aszfaltjáró közt nálunk vígan terem a káka. — Pozsony ugyanis német, tökéletesen német város. Én azt hiszem azonban, hogy minden tornaverseny alkalmából legalább 20 perccenttel megmagyarosodnék. Mert hiszen mire valók voltak az olympiai játékok az ókorban? Ez volt amaz összekötő kapocs, mely a sok apró államból álló görögöséget egy nemzetté fűzte össze. Fiat applicatio.

Este a tanároknak ismerkedési estélyeik volt Palugyaynál. Képzeltető, mennyi különös bogarat fedezett fel rovarász kollégánk annyi sok paedagogus között.

Másnap, azaz a verseny reggelén ködös hangulatban ébredtünk. (Honyy soit qui . . .) Jupiter pluvius foglalta el a trónt, egész délután 2 óráig folyton esett. Így a verseny próbája elmaradt, maga a verseny jó idő esetén délután 2 órakor volt megtartandó. El voltunk keseredve, s miután — egyebet nem tehetvén — a nevezetességeket néztük meg, többek közt a Deutsch-féle sörgyárat, s miután a sörház tulajdonosa ott nyomban le is fogott bennünket egy barátságos villasreggelire, s így besörözvén, még jobban elkéseredtünk. Megjegyzem, hogy a lyceumnak vagy 50 növendéke velünk tartott a vendégbarátság révén, ez azonban a jovialis

befogja látni, hogy: „minden hiábavalóság és a lélek gyötrelme” — s meg fog győzödni arról, hogy sokszor ott van a legnagyobb megelégedettség és boldogság, hol az együgyűség lakozik. „Boldogok a lelki szegények mert övék a mennyeknek országa”.

Bölcs Salamon azt mondja: „semmi sincs új a nap alatt”, — eszerint ezt sem ő mondta legelőször. De én ellenkezőleg azt mondom, hogy minden új a nap alatt; mert a miket most leírtam, elmondtam, ha mások 99-szer mondták is már el előttem, — most századszor mégis csak én mondtam először.

(Vége.)

Budapest, 1894. okt. 5.

— Margitsziget sorsa. — Őszi lövészények. — Az újonczok berukkolása. — A Wulff-czirkusz elköltözése. — Az asztalos sztrájk vége.

A főváros lesz-e majd a Margitsziget: most még éppen nem tudhatjuk. A tanács tudni óhajtván a fővárosi bizottsági tagoknak e tárgyban való nézetét, értekezletre hívta őket egybe, mely alkalommal kiűnt, hogy sok ellensége van a sziget megvételeinek. A főváros most is deficiáttal küzd, nem látják tehát jónak, hogy egy hasznát nem hajtó földdarabért 3 1/2 milliót kiadjanak. Többben azonban hevesen védelmezik a sziget megvétele ügyét. Olyan indítvány is tétetett, hogy adjon a főváros a maga törzsvagyonából megfelelő értékű telket cserébe a Margitszigetért. Kiváncsiak vagyunk már most a tanács javaslatára s a közgyűlés határozatára.

Alig hat heti szünet után ismét megélelünk a lövészénytér. Két hatalmas trikolor jelzi az őszii lövészények bekövetkezését. Ezuttal azonban nincsenek meg a szokott kellemes őszii napjaink, mert a folytonos esőben agyonra áztatjuk magunkat. Kellemetlen ez a lovagnak is. Süppednek erősen a felázott talajban. Maga a verseny is kevesebb érdekességet nyújt, mint máskor. A közönség száma is kevesebb, mint jó időben. Csupán azok jönnek ki, a kik nagy kedvelői a sportnak, s azok, a kik könnyű szerrel szeretnék pénzhezjutni, a minék a vége aztán rendesen az, hogy üres zsebbel és bánattal telt szívvel térnek haza.

Hangos lett a kaszányák környéke. Bevonultak a tavasszal besorozott újonczok. Van itt mindenféle rendű és rangú ember. Birtokos és eszléd, jogász és pinczér. Elegánsan öltözött s kopott ruhájú. Csak éveik számában egyenlők. Most ugyan még nem ismerik egymást s külön kasztokat képeznek, pár nap múlva azonban a mondur mindenben egyenlővé teszi őket. A környékből beérkezett parasztsuhancok folyton dalolnak s kurjongatnak, rá sem hederítenek a rendőr tiltakozására. Egyiknek másikkal apja-anya is eljött, a kik aztán sirénközve vesznek bucsut a családtagtól három esztendőre.

Wulff Ede, a városi cigizkustulajdonos, a ki csak pár héttel ezelőtt lett magyar állampolgár, e hó elején elköltözött

tőlünk. Utolsó előadására sok látogatót akarván megnyerni, egy lovat sorsoltatott ki, a czirkuszló azonban egy gebévé redukálódott. Csaláteknek elég volt ez is — Új polgártársunk azonban a jövő tavasszal ismét visszatér körünkbe.

Nyolc heti heverés után véget ért az asztalos sztrájk is. Ezuttal azonban a mesterek lettek a győztesek, mert a segédek nem bírva tovább a harcokat, no meg az éhséget, elhatározták a munka folytatását. Tavaszra azonban már is nagyszabású sztrájkot helyeztek kilátásba. Csak aztán meg ne bánják megint!

Fővárosi levelező.

Különfelek.

— **Öfelsége nevenapja.** Október hó 4-én Léva városa is hazafias lelkesedéssel ünnepelte meg koronás királyunk nevenapját. A lévai plébánia templomban ünnepélyes isteni tisztelet tartatott, melyen Báthy László plébános fényes segédlettel pontifikált. Az isteni tiszteleten résztvettek: a m. kir. honvédség tisztikara, Léva város hivatalnokai kara a polgármesterrel élén, a kir. járás-bíró és pénzügyigazgató, a pénzügyi bizottság, a fogim ázium és tanítóképzede tanári kara és az egész ifjuság, a tanítók és a tanulóifjuság, különféle egyesületek testületileg, azonkívül nagyszámú polgárság valláskülönbség nélkül.

— **Október hatodika.** Ismét egy esztendővel több ideje muli el az aradi úzenhárom vértanu gyászos halálának, a melylyel a történelem egyik legmagasabb emlékünnepévé avatták október hatodikát. Sírjuk feletti tovatitinek az esztendő, mind tovább esünk az ő dicsőségüktől; de nem homályosodik el az ő hazafiságuk ragyogó példája. Áhitattal fordul az e napon minden igaz magyar a rettentetlen hősök emléke felé s megünnepli e gyász napot a szív legbensőbb melegével és kegyeletével. Igazán fáj a szívünk, ha látjuk városunk közonyét, szinte pirulunk, mikor halljuk, hogy a fővárosban és másutt a közigazgatás feje állapítja meg az ünnepély programját. Léván egyedül a piaristák áldoztak az aradi gyásznap emlékének, s e részben annál nagyobb az ő dicsőségük.

— **Tisztújítás Esztergomban.** Esztergom vármegyében a törvényhatósági bizottság szeptember hó 29-én tartotta rendes közgyűlést, melynek főtárgyát a szükségessé vált tisztújítás képezte. A főispánú kinevezett Kruplanicz Kálmán helyébe alispánú egyhangulag zajos eljenzéssel Andrassy János főjegyzőt választották meg, ki hivatalos esküjét azonnal letette. Nagy vitát provokált a főjegyző megválasztása, mely állásra két pályázó volt, Bartha Ármán első aljegyző és Szabó Mihály parkányi járási főszolgabíró. A többség Szabó Mihályt választotta, kinek helyét dr. Perényi Kálmán esztergomi szolgabíróval töltötték be egyhangulag. Az ily módon üresedésbe jött esztergomi járási szolgabíróvá Takács József tb. szolgabíró és várnagy választott meg. Végül dr. Goldner Fülöpöt árvászéki jegyzővé választották. A közgyűlés ezután a napirendre tért.

— **F. M. K. E. közgyűlése.** A felsőmagyarországi magyar közművelődési egye-

s ez volt az első teps, mely a versenyterén e hangzott. Ez a pillanat határozott sorsunk felett. Ettől fogva kényeztetett kedvencei volunk Pozsonynak.

Az összgyakorlatok után az egyéni versenyekre került a sor. Nagyon érdekes látvány volt, a mint a versenyző fiuk kipirult arccal, villogó szemekkel iparkodtak a futás és ugrásban a dicsőség koszorúját elnyerni. A talaj az esőzés folytán sikos volt, és így a távolugrásnál sokszor megcsúszott, hogy egyik-másik fiatal legény, miután közel öt méternyi ugrást tett, elcsuszott, s végig vágta magát a nedves földön olyan zuhanással, hogy én azt hittem, föl sem tud kelni egy hamar, de bizony mindegyik fölugrott s kezdte újra, hogy a dicsőség pálmáját, melyet estében elszalasztott, elérhesse. A fájdalomnak egy parányi megrezzenését sem láttam e gyermekarcokon, s azt hiszem, hogy azok a sokat emlegetett és bámult spártai ifjak sem csinálták volna különben. A mi kis csapatunkból itt is kettő ragadta el a pálmát, egy harmadikat csak holtverseny után tudott levérni egy pozsonyi nebuló. Sok munkát adott a díjkiosztás megállapítása, már sötét volt, mikor az eredményt kihirdették; a fiuk fáztak, s ugyancsak szorongatták az emelvényt, a hol a zsüri helyet foglalt. A kihirdetés után oly üdvöriadal keletkezett, a melyet a komor Kraxelhuberek még nem igen hallottak. De nem haragudtak érte, sőt öltöttek, mert páratlan vendégszeretettel látták el a sok igényű fiatalokat. Maga a nemes város hallatlan fényű bankettet rendezett a tanárok tiszteletére, melyben a főispán és a városi notabilitások is részt vettek. Külön

ület a már lapunkban is jelzett ünnepélyes évi közgyűlést folyó hó 1-én tartották meg Nyitrán. Az ünnepély előtti napon Bende Imre nyitrai püspök ebédet adott a vendégek tiszteletére, míg este a színházban díszelőadást rendeztek, ugyanakkor Thuróczy főispán vendégszerető lakásán fényes estélyre gyülekeztek. Az ünnepély napján reggel a székesegyházban a püspök az egy-let zászlóját hazafias beszéd kíséretében felszentelte. Dél előtt 10 órakor Craus István alispán ünnepélyesen megnyitotta a közgyűlést, melyen megyénk előkelőségei közül számosan részt vettek. Ezután gróf Károlyi István egyleti elnök emelt szót s hosszabb beszédben fejtegette a magyar közművelődés eszközeit és feltételeit. Hangoztatta, hogy erős, minden viharral szembeálló tudó magyar államot kell építenünk. Megtámadja a kormány erélytelenségét. A beszéd nagy hatást keltett, mely azonban erős politikai színezete miatt nem volt tartós. Kürthy Lajos lipói főispán hibáztatta, hogy párt és napi politikát vitt a közművelődési egyesületbe. Beihlen Gábor gróf azonban helyeselte Károlyi István gróf beszédét. Ezután Odessalchy Livio herceg kelt ki éles szavakban az elnökség ellen. Erre az alelnökök megválasztása következett. Alelnökök lettek: Ruffy Pál vármegyénk főjegyzője és Libertiny Gusztáv. Valamint elhatározták, hogy a jövő évi közgyűlést Losonczon fogják megtartani. Az évi jelentés az egylet működéséről számol be, mely szép eredményt tüntet fel. Van az egyesületnek 35 ovoidaja, 49 tanító jutalmazására 2450 forintot fordított. A felsővidéken két szírikerület alakított, melyeket Bessenyei Miklós és Egri Kálmán szíriigazgatóknak adtak ki. E két társulatot 1000 forinttal segízezi evenként. A gyermektelepítésről is gondoskodik, eddig 83 gyermeket helyeztet el. Az egyletnek van 498 alapító, 4773 rendes és 929 pártoló tagja. Végül a közgyűlés elhatározta, hogy felhívják a törvényhatósági választmányokat, miszerint nevezetesebb történelmi események évfordulóin hazafias ünnepélyeket és a tél folyamán felolvasásokat rendezzenek. A belügyminiszterhez feliratot intéznek, hogy lelencházakat oly módon és oly helyeken állítson fel, hogy az azokból kikerülő gyermekek szelleme magyar legyen. Végül résztvesz az egyesület a milleniumi kiállításon. Ezzel a gyűlés véget ért. Este fényes bankett volt, melyen számosan vettek részt. Természetesen a lelkes felkészültségben nem volt hiány.

— **Hymen.** Dr. Persay Ferencz, armaróthi ügyvéd, e hó 1-én eljegyezte Rakovszky Margit kisasszonyt, Rakovszky Ferencz kir. közjegyző leányát. — Bartha Géza alsópéli könjegyző, szeptember hó 29-én eljegyezte Petrovics Mihály koltai földbirtokos leányát, Ilonát.

— **Kegezet.** A lévai kegyesrendi főgimnázium tanári kara és ifjusága f. hó 6-án a kegyesrendi templomban az aradi vértanúkért tartott ünnepélyes isteni tiszteletben való részvétellel rovtá le a nemzet gigászai iránt érzett kegyeletét.

— **Gyászshir.** Szolka Árpád, hercegprímási uradalmi inézó, társadalmunk egyik általánosan tisztelt alakja folyó hó 3-án élete 35. évében Hont Füzes Gyarmaton elhunyt. Halálát szerető hívese szül. Thurner Margit, s két gyermeke, Bela és Margit

ben ennek lefolyását már nem irhatom le, mert közülünk keiten családös emberek.

A verseny után következő napon bebarangoltuk a várost és környékét, ez utóbbi oly szép, hogy egy ékesebb tollú leiró ismertetését érdemli meg, azért én nem is foglalkozom vele. Azt azonban mondhatom, hogy oly páratlan szívéllyességgel, s oly kitüntető vendégszeretettel találkoztunk mindennütt, hogy eddigi fogalmaink az oly sokat ócsárolt határszéli város föl alapjában megváltoztak. Növendekünk, akik egyes családoknál voltak ellátva, csodálatos dolgokat beszéltek a nemes pozsonyiak vendégszeretéről. Csak 27-én, a negyedik napon gondoltunk arra, hogy haza is kellene már menni. A vasutcho elkerítte intézetünket az egész lyceum, az igazgató, a tanárok s a növendékek. A perronon igen érdekes jelenetek folytak le. Növendekünk a lyceum igazgatóját — aki egy páratlan kedves, derék uriember, meghitták Lévára — tanárnak; egyptár gyerekként, cserében akarták ott tartani, jelvényeiket cserélték, s végül, mikor már a vonatvezető „mehet”-et kiáltott, eszükbe jutott, hogy a sipháták is el kell cserélni, a vagon ablakaiból kidobálták a mieink a kék siphát, s dobták helyette ugyanannyi fehérét, a derék pozsonyi fiuk még indulás után is soká éltettek bennünket, s elkapták a dalt, amin azt a szellő a mi koesünk ablakából hozzájuk hozta: ha még egyszer..... mindnyájunknak.....

Thersites.

Uj olcsó magyar könyvek.

— Az „Olcsó Könyvtár” új olcsóbb kiadása. — A magyar olvasó közönség figyelmét méltán fogja fölébresztetni az a vállalat, a

gyászolják. A megboldogult hült tetemeit folyó hó 5-én Füzes-Gyarmaton szentelték be, innét Budapestre szállították, hol a ke-repesi-uti temetőben tegnap délután helyezték örök nyugalomra. Ugy a beszentelésnél, mint a temetésen nagyszámú rokonság, jó barátok és ismerősök vettek részt.

— **A szüret.** Léva város tanácsa a szőlőhegyek előljárásaival egyetértőleg a szüret megkezdését október hó 8-ára tűzte ki. E naptól kezdve megindulnak a szüretnek mindenféle s bár a filokszerá pusztítását nagyban érezzük, aránylag mégis meglehetősen termérsé számíthatunk. Ohajjuk is, hogy gazdáink hordaja legyen olyan, mint a bibliai özvegyasszony olajos korsója, hogy ki ne fogyjon belőle soha.

— **Léva város vásárai.** Léva városában a jövő 1895. évben következő napokon lesznek az országos vásárok megtartva: Vízkeresztí vásár január 7. 8. 9., fekete-vásár április 1. 2. 3., Uruapi vásár június 10. 11. 12., Jakabnapí vásár július 22. 23. 24., Mihályi vásár szeptember 30. október 1. 2. és Kataliní vásár november 25. 26. 27. napjain. Mindenkor hétfőn baromvásár, kedden bór és szerdán kirakodóvásár.

— **Hontmegyei mozgalom.** A minis-teri osztálytanácsossá kinevezett Les-tyánszky alispán székeének betöltése iránt megindultak Hontvármegyében a korteskedések. Alispán jelöltekül emlegetik Bolgár Endre főjegyzőt és Luka Pál tiszti ügyészt. Bolgár mellett pártkülönbség nélkül csoportosulnak, Luka elen Ivánka Zsigmond hívei csinálnak hangulatot. A választás mindezenre zajos leend, s a jelöltek egyike vagy másika csak erős küzdelem után fog győzni, ha ugyan időközben visszalépés nem történik. Másokat is emlegetnek jelöltek gyanánt, a kik azonban szóba sem jöhetnek.

— **Az iparosok továbbképzése.** A közoktatásügyi miniszter elhatározta, hogy az iparosok tovább képzésére tanfolyamot rendez. A tervezet erre vonatkozólag most készült el s az azonnal életbe lép. A jövőre létesítendő tanfolyamokat is e szabályzat szerint tervezik. A tanfolyamba oly iparos-egedeket vesznek föl, kik az iparos tanonc-iskolát sikeresen elvégeztek, illetőleg kellő jártassággal bírnak az írás, olvasás és szám-tan elemeiben. A tanfolyam októbertől márczius végeig tart, évenként tehát 6 hónapig. — Tárgyai a következők: irálytan, számtan és mértan, egyszerű kereskedelmi és mű-helyi könyvvezetés, ábrázoló mértan, szabakézi és szakrajz, külön építő iparosok, asztalosok és esztergályosok, lakatosok, bádogosok és rézművesek, gépészek, arany-és bronzművesek, vésnőkök, végre kárpitosok, díszítők és szobafestők részére.

— **A lévai iparos olvasókör** folyó évi szeptember 30-án tartotta rendes közgyűlést, mely tanúságot tett a kör életre-valósága és szilárdsága mellett. A tisztviselők 3 éves mandátuma lejárván a választások ugyanakkor a következőképen estettek meg. Egyhangulag, nagy lelkesedéssel választották meg: elnök: Pígler István, alelnök: Firtusz Mihály, jegyző: Bartos István, pénztáros: Csura Gyula és könyvtáros: Szemeredy Lajos. A választmány tagjai lettek: Lovas János, Kriszányi Károly, Ulreich Nándor, Korpás János, Frisch Sándor, Sümeg Lajos, Kovácsik Miklós, Ördög

melylyel a Franklin-Társulat gazdagította a magyar irodalmat és a magyar könyv-piacot. Ez a vállalat lehetővé teszi, hogy az irodalom legszebb, legkiválóbb termékeit oly olcsó áron szerezhets meg mindenki, hogy a legesekélyebb, ugyszólván minimális áldozattal rövid idő alatt diszes és beces könyvtárt rendezhet be, a mely magában foglalja ugy a magyar, mint a külföldi irodalom gyöngyeit.

Szüksége volt a magyar olvasó közönségnek arra, hogy ilyen, ugy szólván új életelixir kerüljön a magyar irodalom szervezetébe, hogy vérkeringésében új, egészséges és gyors mozgás álljon be. Az irodalom és a költészet forrásai most újra kifakadnak és az ut e forrásokhoz ezután oly könnyű lesz, oly kevés fáradságba fog kerülni, hogy minden olvasó a lehető legkényelmesebb módon juthat hozzá.

Körülbelül husz esztendeje annak, hogy a Franklin-Társulat Gyulai Pál szerkesztése alatt megindította az Olcsó Könyvtárt. Mi vezette e vállalkozásra a társulatot akkor, mi indította arra, hogy az akkori szük irodalmi viszonyok között egy könyvtárt létesítsen, a mely olcsóság tekintetében halatlan és rendkívül volt, ma már, hogy kiadásai ott találhatók minden magyar ház asztalán és könyvtárában, mindenki tudja. A magyar olvasó közönség csekély száma következtében a magyar könyvkiadó vállalatok kénytelenek voltak kiadványaiknak magas árakat szabni, ugy hogy egy értékesebb könyv beszerzése meglehetősen áldozatokba került és mialatt a német, angol és francia könyvpiaczon a világirodalom legkiválóbb gyöngyeit csekély áron lehetett

Lajos, Tóth István, Iványi András, Varannay István, Goldbrunner Sándor, Nappel Rezső, Tokody Imre, Tóth Dániel és Szumrák Alajos. A kör tagjainak száma a kétszázhat megközelíti.

— **A jó Guttenberg apró ördögei,** a sajtóhátkák a könyvnyomtatás mesterségének feltalálása óta kinzó szellemei Plató két-labu tollalantollragóinak. A legnagyobb gonddal kiállított könyvekbe is betudnak mindig lopózkodni, nagy mulattatására az írónak. Köteteket lehetne összeírni a mulatságosabbnál mulatságosabb sajtóhátkákról itt azonban csak néhányat sorolunk fel: Igy midőn egy fiatal beszélyírónk a Kun Lajos vad vizeiről adott költői leírást, a kaján sajtó ördög Kun Lajos vadvicezeit csinált belőle. — Majd egy vidéki lap mutatvány számában, mely minden tekintetben példaszzerű akart lenni „felelős szerkesztő“ helyett „felelős szörkesztői“ került. — A belga királyt meg egy dicsérte egyik nagyobb lapunk: „belga király ő felsége“. — Midőn pedig a honvédenház alapkövébe a fővárosi napilapok egy-egy példányát is befalazták emlékül, egyik legnagyobb lapunkban a 48 iki szabadsághősök névtelen filisztereknek (félstenek) voltak emlegetve. — Legmulatságosabb volt azonban a jó Döbrentey Gábor esete, ki midőn Schiller „Kabale und Liebe“ drámáját lefordította, fogadott, hogy műve egyetlen sajtóhátkával nélkül fog megjelenni. At is nézte az egészét a legnagyobb figyelemmel, csak a címlapról feledkezett meg, melyről aztán másnap elszörnyűködve olvasta: „Armány és szerelem, sirta Schiller, ordította Döbrentey Gábor.“

— **Léván szeptember hónapban meghaltak** Molnár Ferenc, élt 1 évet; Heimán Mihály, élt 70 évet; Steykov József, élt 45 évet; Gál János, élt 14 napot; Pató János, élt 80 évet; Váradi Erzsébet, élt 1 évet; Sági János, élt 55 évet; Mészáros András, élt 7 napot; Prahári Irén, élt 5 hónapot; Hajdu János, élt 38 évet; Steiner Márk, élt 48 évet.

— **Rövid hírek.** — **A difteritisz** biztos gyógyítását, mint hírlík, Behring berlini tanár felfedezte. Az általa felfedezett orvosságot szerumnak nevezik, melynek sikerét az orvosok a gyakorlatban nagyszerűnek mondják. — **Éhínség** ütött ki az Alföldön a hosszantartott nyári aszály következtében. Különösen Hódmezővásárhely tájékán grasszál erősen. — **A sárospatoki ref. kollegium,** melynek hire messzeföldre szolt, a napokban leégett. A diákság alig tudta a taneszközöket, a könyvtárt és a laboratóriumot megmenteni. — **Nagy felhőszakadásról** veszünk hírt Magyarország minden részéből. Szolnokon az első következtében az alacsonyabban fekvő házakat elöntötte a víz. A vasut vonal mentén több helyen a töltést is átszakította az ár.

APRÓ SÁGOK.

Felejthetlen. Asszony. El tudnád-e felejtteni námtatásunkat? — Férfj: Soha! Oh soha! Oh azok a rémséges számlák!

Családi jelenetben. K-né: Neked nem kellene így beszélned. Én soha sem szaladtam utánad hogy férjemül kaphassalak. — K: Nem. De a fogó sem szalad az egér után, azért még is megfogja.

megkapni, nálunk csak a tehetősebbek és jobb módúak engedhették meg magoknak azt a fényűzést, hogy magyar házi könyvtárt rendezhessenek be. De egyéb oka is volt a társulatnak, hogy a vállalatot megindítsa. A lírai dal nemzeti fejlődése ugyszólván megszokadt, valamint hogy Arany Jánossal befejezést nyert az epika nemzeti fejlődése is, mikor a nyugati minták ösmeretbelek lettek Magyarországon. Egészen új írói és költői generáció fejlődött, a mely ugyszólván kizárta a nemzeti irányt és az idegen mintákat utánozva, nemzetközi jellegű műveikkel elárasztották a könyvpiacot és ugyszólván eltemették a régiebb irodalom legbecesebb termékeit. S habár a munkák nem hatottak egészen a korra és félig-meddig készületlenül találák a közönséget arra nézve, hogy az új irányokat magába felvegye, mégis imminens volt a veszedelem, hogy nem lesz vállalat, a mely a régiebb nemzeti irányu műveket fentartsa és hova-tovább kivész egészen a régiebb magyar írók és költők kultusza.

Ekkor indította meg a Franklin-Társulat az „Olcso Könyvtár“, a mely megszüntette a veszélyt és módot nyújtott arra, hogy az olvasó közönség éppen olyan olcsó szerrel juthasson jó könyvekhez, mint a külföldi könyvpiacokon és egyzersmind fentartsa a régiebb magyar remekírók emlékét is. A szerkesztőség nem zárta ki a modern magyar irodalom termékeit sem, a mennyiben azok a jó izlés és irodalmi érettség követelményeinek megfeleltek; nem zárta ki, sőt határozottan programjába fölvetta a világirodalom kiválóbb termékeit, beszélyeket, színműveket, költeményeket, történeti,

KÖZÖNSÉG KÖRÉBOL.*)

I.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Becses lapjának mult vasárnap számában a „Közönség köréből“ ovata alatt Kroll Rudolf főgimnáziumi tanár úrtól egy felszólalás jelent meg, melyre mint a kérdésben forgó községi választók összeírására kiküldött választmány egyik tagja és a választók összeírásának tényleges fogantatója indítatva érzem magamat válaszolni, kérve a tekintetes szerkesztő urat, hogy ezen válaszatot az audiatúr et altera pars elvénél fogva közzé tenni sziveskedjék.

A községi választói jogosultságot az 1886. évi XXII. törvény-cikk 36. §-a szabályozza s ennek értelmében választói joggal bír minden 20 évet meghaladott községi lakos, ha saját vagyonát vagy jövedelmétől a községben már két év óta adót fizet, továbbá minden testület, intézet, társulat, czég s általában minden jogi személy, a községben levő vagyona vagy élvezett jövedelme után fizetett adója alapján.

De ezzel aztán a községi választói kvalifikáció teljesen ki is van merítve!

Az általam is igen tisztelt tanár ur azonban ezen kvalifikációnak sajnálatomra meg nem felel, mert habár két évnél régiebb óta lakosa is városunknak, itt nem adófizető, neve az adólajstromokban elő nem fordul, s mert a törvény a választói jogosultságot nagyon világosan és félre magyarázást nem tűrőleg az adófizetéstől teszi függővé, — a kiküldött választmány — ha törvényszerűen akart eljárni, mást nem tehetett, mint hogy az ő névének fölvetelét az összeírásnál mellőzte.

Felszólaló tanár ur azonban hivatkozik az 1874. évi XXXIII. 9. §-ára, mely neki, mint diplomatikus embernek a választói jogosultságot megadja tekintet nélkül az adófizetésre és ugy látszik ebben gyökerezik az ő tévedése, mert nem veszi figyelembe, hogy ez utóbb hivatkozott törvény az országgyűlési képviselő választók kvalifikációját szabja meg az idézett szakaszban, — a most történt összeírásnál pedig községi választói jogosultságról van szó, a mi pedig két különböző dolog s nem vette eddig tudomásul azt, hogy a piarista áldozás és tanári diploma országgyűlési képviselő választói jogosultságra igen, de községi választói jogosultságra nem kvalifikál.

Es ez nagyon természetes is, mert a törvénynek intenciója az, hogy a községi ügyekre befolyást biztosítsanak azoknak, kik a községi adófizető polgárai, a kik tehát a községi közterhekben részt vesznek, míg elenben kizár mindenkit, a ki a községben a terhek viseléséhez nem járul. Világosan kifejezi ezt az 1886. XXII. t. cikk 37. §-ának e) pontja, mely szerint állami és megyei tisztviselők, ha csupán fizetésük után vannak adóval megróva, községi választói jogosultsággal nem bírnak.

Nem bírnak tehát nálunk községi választói joggal a pénzügyigazgatóság és adóhivatal összes hivatalviselői, a szolgabírói és kir. járásbírói hivatalfők és alantanaik, képezdei tanárok, vasuti tisztek stb. föltéve, hogy fizetésük után járó IV. osztályu kereseti adón kívül egyéb adóval megróva nincsenek. Pedig ezen urak között

esztetikai, irodalomtörténeti műveket is, de figyelmét arra is kiterjesztette, hogy ében tartsa az érdeklődést azok iránt, a kiknek a magyar irodalom megteremtésében legtöbb érdemök volt és ne engedje elhomályosulni remekíróink kultuszát, a kiknek példája lelkesítette saját korukat, a mikor még meddő volt a magyar irodalom talaja és lelkesíti a mai kort is, a mikor irodalmunkban rohamos fejlődés állt be és képviselvé vagyunk az irodalom minden ágában.

Hogy milyen hatása volt az Olcsó Könyvtárnak a magyar irodalomra, azt ma már minden művelt ember tudja. Az anyagi áldozatokkal megindított vállalat csakhamar ösmeretessé lett az országban és kiadványai nem remelt gyorsasággal terjedtek el széles e hazában mindenfelé. Körülbelül husz esztendő alatt közel negyszáz kötetet adott ki és a ki végig tekint a kiadványok lajstromán, meg fogja látni, mily megbecsülhetlen szolgálatot tett ez a vállalat irodalmunknak ugy, mint az olvasó közönségnek. Meg fogja látni, hogy a szerkesztőség figyelmét nem kerülte el egyetlen mozgalom sem, a mely a világirodalomban végbe ment és megszerzte, lefordította és kiadta mindazokat a műveket, a melyek irányuknál és tartalmuknál fogva becsek és érdekesek. De egyzersmind képviselve fogja látni hazai irodalmunk nagyon sok becsek termékeit és föllevenítve olyan kitűnő írók műveit is, a melyek vagy még nem voltak összegyűjtve, vagy önálló kiadásban nem jelentek meg.

Most, hogy a vállalat husz év lefolyása alatt szellemileg és anyagilag sikerült, a Franklin Társulat kötelességének tartotta az eredetileg amogy is rendkívül olcsó

vannak szintén diplomatikus egyének s közülök egyik immár egy-két évtized óta lakója e városnak, ennek felvirágzása élénken jóváírják és a város érdekeit teljes jóakarattal, a hol lehet ösziérően előmozdítani is készek.

A lévai kegyes tanítórend, mint testület jogi személy lévén és mert külön vagyonnal is bír, a mely után maga a rend és nem egyes tagjai adót is fizet s így a közterhekhez is hozzájárul, községi választói joggal bír s ezt gyakorolni joga sítva is van a mindenkorai házfiók által. E czimen tehát a kegyesrend benn is van a választók névlajstromában, de ez csak egy szavazatot biztosít a községi ügyekben a rend részére, valamint egy szavazata van a takarékpénztár vagy hitelintézetnek és nem külön minden részvényesének, valamint egy szavazata van egy esetleg több bel vagy kültagból álló kereskedelmi czégnek a czég adója alapján, vagy közkereseti társaságnak és szövetkezetnek.

Nagyon hibás a hivatkozás az 1886. XXII. t. 40. §-ára is, mert ezen szakasz nem a választói jogosultságot, hanem a választóhatóságot határozza meg, a mi szintén két különböző dolog s a mi felszólaló tanár ur figyelmét ugylátszik megint elkerülte és nem vette figyelembe, hogy a törvény szerint nem minden választó egyzersmind választható és nem minden választható egyzersmind választó.

Ezekből tehát láthatja a tanár ur, hogy felszólalása jogosultsággal nem bír s neve nem roszakaratu szándékossággal hagyatott ki a községi választók névlajstromából, hanem mellőzetett, mert az összeíró választmány előtt nem fektűt oly adat, mely az ő jogosultságát igazolta volna. — A mi pedig az ismételt szándékos mellőzést illeti, erről annál kevésbbé lehet szó, mert a legutóbbi községi választói összeírás eze-lőtt 3 évvel még a városi új szervezést megelőzőleg az előbbeni polgármester idejében történt, a midőn felszólaló tanár ur még kevésbbé bírhatott kvalifikációval lévai községi választói jogosultságra és mert ama 3 év előtti összeírás más egyénekből álló választmány eszközölvén, talán csak nem fogja föltételezni, hogy eme kétannyira különböző időben kiküldve volt, választmány az ő választói jogosultsága ellen összeesküvést szőtt volna!

Láthatni ezekből, hogy felszólaló tanár sajnálatos fogalomzavar folytán véli csak azt, hogy sérelmet szenvedett magát talán országgyűlési képviselői választói jogától is megfosztva látja, a mely jog őt kétségkívül megilleti, — holott csak a községi választói lajstromba nem lett fölveve, a hová mindaddig, míg ahhoz való jogát ki nem mutatja, fel sem is vehető.

A választók összeírására kiküldött ez idei választmány a lehető legnagyobb méltányossággal járt el tiszteben s abból szándékosan senkit ki nem hagyott, sőt lelkiismeretesen kutatta azokat, kiknek nevei a névsorba beveendő s lelkiismeretességének tanuja az a tény, hogy 1020 községi választót irt össze, a hány választó eddig soha összeírva e városban nem volt.

Mindezekből kitűnik az is, hogy az összeíró választmány ismerte kötelességét, midőn az összeírásra vállalkozott s tudta azt is, hogy a törvény szigora egyenlőképen

árakat alább szállítani, ugy hogy egy egy szám, a mely azelőtt husz krajczárba került, ezután éppen felannyiba, tehát tíz krajczárba került. Ez által az „Olcso Könyvtár“ a szó legszorosabb értelmében olcsó könyvtárrá változott.

Az első sorozata ennek az olcsó könyveknek már meg is jelent és husz számból áll, a melyre egyszerre lehet előfizetni, de egyenkint is kaphatók. Egy tekintet az első ciklus lajstromára, be fogja bizonyítani, mily gondallal járt el a szerkesztőség a művek megválasztásában. Ott van Csokonai Vitéz Mihály „Dorottya“ja (1-2), a magyar komikus eposz ez igaz gyöngye; a mélységes és lírai hévvel telt Bret Harte „Kaliforniai beszélyei“nek egy része (3-5); Kölesői Ferenc elbeszélései (6-7); Macaulay T. B. „Machiavelli“-tanulmánya (9-13), a mely az összes európai nyelvekre le van fordítva; Kerényi Frigyes összes költeményei (9-13); Sandeau Gyula beszélye: „A montsbreyi kastély“ (14); Kármán József „Fanni hagyományai“ című műve, a mely a régiebb elbeszélő irodalom egyik remeke (15-16); gróf Solloway „Előkelő világ“ című orosz beszélye (17-18) és végre Szigligeti Ede „Liliomfi“ című vigjátéka, a mely a legkitűnőbb magyar boházatok közé tartozik.

Ezeket — mint említettük — egyenkint is meg lehet venni,* de megrendelhetni előfizetés útján is, husz számot két forintjával. És így rövid idő alatt tartalomra és irodalmi értékre nézve is igazi magyar családi könyvtárra tehetünk szert.

* Raktáron vannak Nyitrai és Társa könyvkereskedésben Léván.

sújtja akkor, a midőn az összeírásból valakit szándékosan kihagy avagy abba jogulatlanul bejegyez, tudta azt is, hogy nem kegyet osztani, sem azt megvonni, hanem a törvényt alkalmazni van hivatva s ezt alkalmazta úgy, a mint azt legjobb meggyőződése és lelkiismerete parancsolta.

Ugyanezeket elmondhattam volna panaszló tanár urnak privátim is, ha ez iránt magán uton kérdőre von, de mert jónak látta vélt sérelmét e helyen szellőztetni, nekem sem állhatott más ut rendelkezésemre.

Ha ezen válaszommal olertem azt, hogy sérelmesnek vélt ügyében a tanár urat tárgyilagossabb bírálatra hangoltam, ugy czelomat elertem s biztosíthatom arról is, hogy valamint a multban a közügyek terén bárki ellá irányuló személyes motivumok nem vezettek, ugy az ilyeneket a jövőben is hozzáam mindig méltatlanoknak fogom találni.

Léván, 1894. évi október 3 án.

Dr. Novotny Imre.

II.

A fenti apolegetikus közlemény, mely megvallom, szerintem szerencsemosakodás, — kár hogy kissé hosszas — legkevésbbé sem riaszt vissza attól, hogy az első forumhoz beadott felebbezésemet esetleg mind a három elő ne terjeszszem. Sőt most inkább. Vederemo!

Kroll Rudolf,

tanár.

* E rovat alatt közlöttert nem vállal felelőset — a Szerk.

Irodalom és művészet.

A „Magyar Hirlap“ a legérdekesebb, legtartalmasabb független politikai napilap. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-kört 47. Előfizetési ára egész évre 14 frt félve 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr. 1 hónapra 1 frt 20 kr. A „Kis Világ“ képes gyermeklap előfizetési ára a „Magyar Hirlap“ előfizetőinek negyedévre 50 krajczár. Bármely más lap előfizetője is megrendelheti a „Kis Világ“-ot negyedévre 75 krajczárért.

Egészelyem, mintázott Foulardokat (mintegy 450 különböző fajban), méterenként 75 król 3 frt 65 krig — valamint fekete, fehér és szines selyemszöveteket 45 krtól 11 frt 65 krig — sima, koczkás, csikos, virágos, damasztolt minőségben (mintegy 240 féle diszpozitio és 2000 különböző szín és árnyalatban) szállit postabér és vámentesen a privát-megrendelő lakására HENNEBERG G. (cs. kir. udv. szállító) selyemyára Zürichben. Minták postafordulóval küldetnek. Svajczlabo czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Lévai piacei árak

Rovatvezető: Kónya József városkapitány.

Buza m.-mázsánként 5 frt 60 kr., 5 frt. 70 Két szeres 4 frt 80 kr. 4 frt 90 kr. — Rozs 4 frt. 90 kr. 5 frt — kr. Arpa 6 frt 30 kr. 6 frt 60 kr. — Kakoricza 6 frt 80 kr 7 frt — kr. Bab 6 frt — kr. 6 frt 20 kr. Zab 5 frt 60 kr 5 frt 80 kr. Lenese 6 frt 50 kr. 7 frt 80 kr Köles 4 frt — kr. 4 frt 20 kr.

Nyiltér.

I.

Kiadó lakás.

A zöldkert útcza 39. sz. házban három utczai szobából, egy üveg-gelzart folyosóval, továbbá konyha, éléskamra és fakamrából álló lakás f. é. november 1-től kiadó. Bővebb értesítést a tulajdonosnál.

II.

Két jó karban levő

Zongora

jutányos áron eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

III.

Kiadó

egy utczai és egy udvari lakás, hol? megmondja a kiadóhivatal.

IV.

Árverési hirdetmény

Alföldi bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi hogy a lévai kir. járásbírószág 1894. évi 3646 sz. végzése következtében Mocsy Lajos ügyvéd által képviselt Szóbi István javára Tóth Pál, János, Jónás, Eszter, Zsofi, ellen 200 frt s járuléka erejéig fogantatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 389 frtra becsült gabona, lovak, szekér stbból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a lévai kir. bíróság 3833/1894. sz. végzése folytán fenti tőke-követelés s jár. erejéig Nemo-Orosziban leendő eszközölésére 1894. évi október hó 8. napjának d. e. 9 órája határidőül kitzeték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Léván, 1894 szept. évi. hó 16. n.

Tonhaiser.

kir. jbirósági végrehajtó.

Az ujbányai népbank, mint részvénytársaság.

Meghívó.

Az ujbányai népbank, mint részvénytársaság, 1894. évi október hó 14-én délután 3 és 2¹/₄ órakor saját helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre kívül ezimzett részvényes úr tisztelettel meghívatik.

Tárgya:

A lemondás folytán megüritült vezérigazgatói és aligazgatói állásnak választás utján leendő betöltése.

Ujbányán, 1894. évi szeptember hó 22-én.

Az igazgatóság.

Jegyzet: a ki a közgyűlésnél szavazati jogát gyakorolni kívánja, tartozik az alapszabályok 13. §-a szerint a részvényeket a közgyűlés előtt az intézői pénztárnál térítvény mellett bemutatni.

12305. sz.

Hirdetmény.

Barsvármegye törvényhatósági bizottsága f. évi június hó 14115. 4137. sz. a. kelt határozatával kimondotta, hogy a vármegye tulajdonát képező azon beltelket, mely a vármegye székház tőzomszédságában a vármegye-ház-utca és iskola-utca sarkán fekszik, eladni hajlandó.

Ezen teleknek területe 416-93 □ öl az ezen telken létező falépitmény becsértéke 5023 frt 83 kr.

Azokat kik ezen telket megvásárolni szándékoznak, felhívom, hogy esetleges ajánlataikat hozzám f. évi december hó 1-ig betérjesszék.

Ar.-Maróth, 1894. szept. 26-án.

Dombay,
alispán.

1894. évi 3121 sz.

Árverési hirdetmény.

(II-ik árverés.)

A zsarnóczai m. kir. erdőhivatal részéről közhírre tételik, hogy a geletneki m. kir. erdőgondnokság kezelése alatt álló repistyei védkerületben a Garam folyótól mintegy 3 km. távol-

ságban, mint egy 4000 ürm³ kész lágy tűzifa 1894. évi október hó 22-én del előtt 10 órakor az erdőhivatal tanácstermében megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Az eladandó faanyag kikiáltási ára ürm³ 65 kr. azaz hatvanöt krban állapítatik meg.

Az árverés zárt ajánlat mellett szóbeli és mindenik árverezni kívánó köteles a kikiáltási árnak 10%-ka gyanánt 300 frt azaz háromszáz frtot készpénzben bánatpénz gyanánt az árverési bizottság kezéhez letenni és az árverési feltételeket sajátkezűleg aláírni. Az írásbeli szabályszerűen bélyegzett és bánatpénzzel ellátott írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés megkezdése előtt adandók be a felajánlott vételár szám és betűkkel kiténtetendő és határozott nyilatkozat teendő árakban, hogy ajánló a feltételeket ismeri és azoknak feltételül aláveti magát.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

Az árverési feltételek illetve szerződési feltételek az alóírt erdőhivatalnál az árverés határnapjáig a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

M. kir. erdőhivatal.

Zsarnóczán, 1894. szept. 28-án.

SACK

rendszerű egyetemes és eredeti Gubicz-ekék, ekerészek és különféle talajmivelési eszközök legjutányosabban

Detrich

Gyula ekegyárában Budapest V. Lipót-körut 30. sz. a. kapathók. Kimerítő árjegyzék szívesen küldetik

SACK

MAGYARORSZÁG.

TELJESEN FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **HOLLÓ LAJOS dr.**, orsz. képviselő.
REGGEL az ország legtávolabb eső részeiben is már az olvasó kezeiben van.

A Magyarország politikai, közgazdasági és társadalmi tudósításaival az összes lapokat megelőzi.

A Magyarországból a közönség már kora reggel olvashatja az országgyűlés tárgyalásait kimerítő alakban, az aznapi összes kül- és belföldi eseményeket, kimerítő tőzsdei tudósításokat stb. stb.

A Magyarország eddig is tanujelét adta, hogy férfias bátorsággal küzd az ország függetlenségéért és önállóságáért, és szembe száll minden korrupcióval és közéletünket minden visszaéléstől megtisztítani törekszik.

A Magyarország független minden hatalomtól, minden magánérdektől, senkinek alárendelve nincs, s így álláspontját nyíltan és egyenesen mondhatja ki bárkivel szemben.

A Magyarország ezen törekvéseiben a közönség részéről már eddig is nagy támogatásban részesül, s így mint a nyilvánosság és a közérdek organuma folytonosan fejlődve és megerősödve áll jövőben is a közönség szolgálatára.

A „Magyarország” előfizetési ára:

Szerkesztőség: VIII. ker., Fhg Sándor-utca 2. sz.	Egész évre 14 frt — kr.	Kiadóhivatal: IV. ker., Rostély-utca 2. sz.
	Félévre 7 „ — „	
	Negyévre 3 „ 50 „	
	Egy hónapra 1 „ 20 „	

MINEK PESTRE!?! MINEK BÉCSBE!?!

MIKOR NÁLAM MINDEN ELŐPÉNZ
nélkül

50 krajczáros részletfizetésre

HOWE, ANKER, SINGER, WEHLER-WILSON

RINGSCHIFF

VARRÓGÉPEKET

5 évi jótállás mellett kaphatnak.

Családi célokra 5 évi jótállás mellett Singer gépeket ajánlok

30 forintért

Használt gépek becsérletnek, vagy igazítatnak jutányos áron **Géptük,** részek és csónak raktáron mindig találhatók.

48-12-9 **FISCHER MIKSA** kereskedése Léván.

SCHLICK-féle

vasúti és gépgyár
részvény-társaság
BUDAPESTEN

Gyár és irodák:

VI. ker. külső vaczi-ut 29—35.

Városi iroda és raktár:

Podmaniczky-utca 14.

Fiók-raktár:

Kerepesi-ut 77. szám.

Gőz- és járgány-cséplőkészületek.

számos első díjjal kitünt. SCHLICK-féle szab.
2 és 3 vasu ekék,

mélyítő- és egyetemes aczél-ekék
eredeti SCHLICK és VIDATS-féle
egy vasu ekék, talajmivelő-eszközök,
valamint

Schlick-féle szab. „Haladás” sorbavetőgépek,
Takarmánykészítő gépek, darálók, őrlemalmok és minden-
nemű gazdasági gépek. Eredeti amerikai kővekető és marok-
rakó arató-gépek és fűkaszó gépek szállítató mezei vasu-
tak stb.

Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak.

jegyzékek ingyen és bérmentve.